Kristne Friskolers Forbund

«Friskolepolitisk årsmelding 2018»

Sekularisering og byråkratisering – er det en sammenheng?

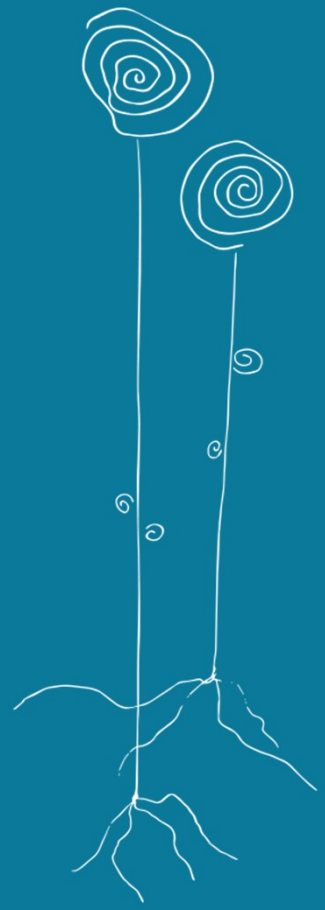

Kristne Friskolers Forbund

En gjennomgang av store og små hendelser siste året og noen betraktninger.

Kristne Friskolers Forbund

- Ny økonomiforskrift for friskoler og forskrift for skoler godkjent etter voksenopplæringsloven kap. 4
- Årets budsjettframlegg fra regjeringen.
- Tilskuddsberegningen for 2019.
- Budjettarbeidet i Stortinget.
- Synet på friskoler og menneskeretter.
- Det sekulære trosgrunnlaget.
- Hva har vi i vente?

Kristne Friskolers Forbund

Nye økonomiforskrifter

- KD ga Udir oppdraget og forutsatte rom for innspill fra friskoleorganisasjonene.
- Udir kom med sitt forslag på høring.
- Høringsuttalelser ble sendt inn 15. mai.
- Udir sendte over sitt forslag til KD før sommerferien.
- KFF var aktive med innspill og møte med KD etter ferien.
- Fristen for vedtatte forskrifter ble utsatt fra 01.08. til 01.09.

Forskrift til VOL kap. 4

- Det ble klart i forarbeidene til lovendring at det skulle settes en begrensing i andelen utenlandske elever på 10 %. I forskriften ble det tatt inn en dispensasjonsmulighet med modell fra folkehøgskolene.

- Godkjenning av elevtak for hvert enkelt tilbud / linje.

- Forskriften legger ikke opp til at kurs kan tas som deltidselev.

Kristne Friskolers Forbund

Endringer i økonomiforskriften

Seier

- Avvikling av reglene om avsetning og vanlig føring av resultat.
- Tilleggsvirksomhet kan komme tilleggsvirksomheter til gode.
- Utsatt bestemmelsene om oppstartskostnader.
- Dugnad definert som gaver.

Tap

- Ingen endring i telledato for vgs.
- 20-dagers regelen videreføres.
- Samme begrensninger i tilleggsvirksomhet.
- Dokumentasjonskrav som kan skape hodebry.
- Inndragning av restverdier ved nedleggelse.

Bestemmelsen om konfiskering:

§9-2 Tilbakebetaling ved nedlegging

Når skoledrifta blir lagd ned, står skolen fritt til å disponere eigedelar og midlar som stammar frå gåver, tilleggsverksemd og innskotskapital som ikkje er brukt på oppstartskostnader. Resterande eigedelar og midlar, etter at gjeld er trekt frå, er å rekne som statstilskot og skal utan oppmoding betalast attende til Utdanningsdirektoratet. Eigedelar skal seljast til marknadspris.

Kristne Friskolers Forbund

I oversendelsen fra KD til Udir

Mail fra Atle Simonsen

«.. . Jeg vil i tillegg presisere at det er et skjønnsrom i forskriften, og at verdier som skriver seg fra dugnadsinnsats etter en konkret vurdering vil kunne falle inn under gavebegrepet, og beholdes av skolen ved nedleggelse.»

I oversendelsen fra KD til Udir:

…. «dokumentert eller på annen måte sannsynliggjort»..

Forskrift om private universiteter, høgskoler og fagskoler

§ 8.*Særskilt om avvikling av akkreditert virksomhet*

(1) Ved avvikling av akkreditert virksomhet i institusjoner som mottar tilskudd og som er organisert som aksjeselskaper, skal verdiene i selskapet tilfalle staten etter at selskapets gjeld og aksjonærenes innskutte kapital er trukket fra.

Noen aktuelle problemstillinger

- Omlegging fra eie til leie
- Overdragelse til eiendomsselskap – dok.avgift, pris, betingelser.
- MVA-regler for utleier.
- Hva vil skje når grunn (tomt) ikke eies av skolen?
- Burde det være avtaler (urådighetsklausul eller festeavtaler)?
- Midler og eiendeler – hjemmel i loven?
- Hva med det historiske bildet?

Kristne Friskolers Forbund

Budsjett, Prop 1 S (2018-2019) for KD, kap. 228

- Tallgrunnlaget
- Tilskudd til grunnskoler
- Tilskudd til videregående skoler og om naturbruk spesielt
- Kapitaltilskudd (egen rapport)
- Spesialundervisning (egen rapport)

Overskudd for Siv!

Grønt hefte viderefører samme justeringer som tidligere o[illegible] kommunene med -124 mill kr. Kap. 228 øker med 118 mill kr når det korrigeres for prisstigning på 2,9%.

Kristne Friskolers Forbund

Det store bildet

- 5 mrd kr til friskoler. Staten sparer 880 mill kr med 85% regelen.
- Kapitalkostnader for friskoleelever kan anslås til 15.000 kr per elev. Til sammen 450 mill kr. (Innlemming av avskrivninger i tilskuddsgrunnlaget vil koste 270 – 290 mill kr)

Stat og kommune sparer med andre ord ca 1,3 mrd. kr.

Det kan være noen stordriftsfordeler ved tilbakeføring av friskoleelever til kommunene, men vi er fortsatt over 1 mrd kr.

Kristne Friskolers Forbund

Tallgrunnlaget i budsjettet

Økning i elevtall

	Grunnskole	vgs	kap 4
	Antall elever		
2016	20462	13780	1387
2017	21616	13807	1373
	Andelen av årskull i prosent		
2016	3,3	7	
2017	3,4	7,3	

Samlet budsjettramme på 5 005 395 000 kr.

Kristne Friskolers Forbund

Tilskuddssatser

Grunnskole		
2018	Til og med 40	Fra 41
Barnetrinn	177600	69400
Ungdomstrinn	191900	74900
2019	Til og med 47	Fra 48
Barnetrinn	175300	70700
Ungdomstrinn	183900	74200
Endring i prosent fra 2018 til 2019		
Barnetrinn	-1,30	1,87
Ungdomstrinn	-4,17	-0,93

Kristne Friskolers Forbund

Effekt av knekkpunkt

Endringer for barneskole – knekkpunkt flyttet fra 40 til 47

Barnetrinn	2019	2018	Endring i %
20	**2980100**	3019200	-1,30
30	**4470150**	4528800	-1,30
40	**5960200**	6038400	-1,30
50	**7183520**	6628300	8,38
60	**7784470**	7218200	7,85
70	**8385420**	7808100	7,39
80	**8986370**	8398000	7,01
100	**10188270**	9577800	6,37
150	**13193020**	12527300	5,31
200	**16197770**	15476800	4,66
250	**19202520**	18426300	4,21

Kristne Friskolers Forbund

Viktig del av beregningen av tilskuddssatser

Andelen av disse kostnadene beregnes slik for Halden:
48 209 timer spes. * 100 / 184 538 timer totalt = 26,1242 prosent
Kostnadene utgjør:
318 279 kr (driftsutgifter)* 26,1242 / 100 = 83 147, 7111 kr (tall i tus
kroner)

Korrigerte brutto driftsutgifter til o
kommune beregnes ut fra dataene i

[(318 279 – 611 + 32 408 – 42 – 15 256)
251 625, 2889 kr (tall i tusen)

Hver time spesialundervisning i Halden koster 1.725 kr. Det er litt over snittet for landet.

(83.147.711kr / 48.209 timer = 1.725 kr/time)

2017-2018	SUM	Pr. elev	Prosent	SUM	Pr. elev	Prosent
Spesialundervisning § 5-1	6 627 624	11	18,6	418098	19	32,5
Spes.undervisning + "særskilt språk"	8 464 924	14	**23,7**	447779	21	34,8
Sum timer gitt	35 724 887	59	100,0	1286128	59	100,0
Andre årstimer (ikke gitt som underv.)	4 370 855	7	12,2	189842	9	14,8
Sum timer totalt	40 095 742	66		1475970	68	
Assistent spesialundervisning	9 463 877	16		421511	19	
Assistent totalt	15 063 038	25		744784	34	

Kristne Friskolers Forbund

		Timepris	Elevpris
Korr. Brutto driftsutgifter	57 202 888 000	**1 601**	93 907
Skolebygg	11 958 473 000		
Avskrivninger skolebygg	4 298 187 000		
Tilskuddsgrunnlag	64 863 174 000	1 816	
Samla kostnad	69 161 361 000	1 936	113 539

Kristne Friskolers

Utvikling for de ulike program mene

Programområde	2019	2018	Endring i %
Studiespes	127400	125 000	1,92
Bygg-og anleggstekninkk	165900	163 700	1,34
Elektrofag	159800	156 200	2,30
Design og håndtverk	168000	168 000	-
Restuarant og matfag	177200	170 400	3,99
Helse- og oppvekst	149000	147 600	0,95
Idrettsfag	136500	134 300	1,64
TIP	169000	162 100	4,26
Musikk, dans og drama	184400	180 400	2,22
Medier og kommunikasjon, y	152700	148 400	2,90
Medier og kommunikasjon, s	152700	148 400	2,90
Naturbruk	182000	199 900	- 8,95
Samferdsel	160900	157 700	2,03
Kunst, design og arkitektur	127400	125 000	1,92

Kristne Friskolers Forbund

Videregående skoler

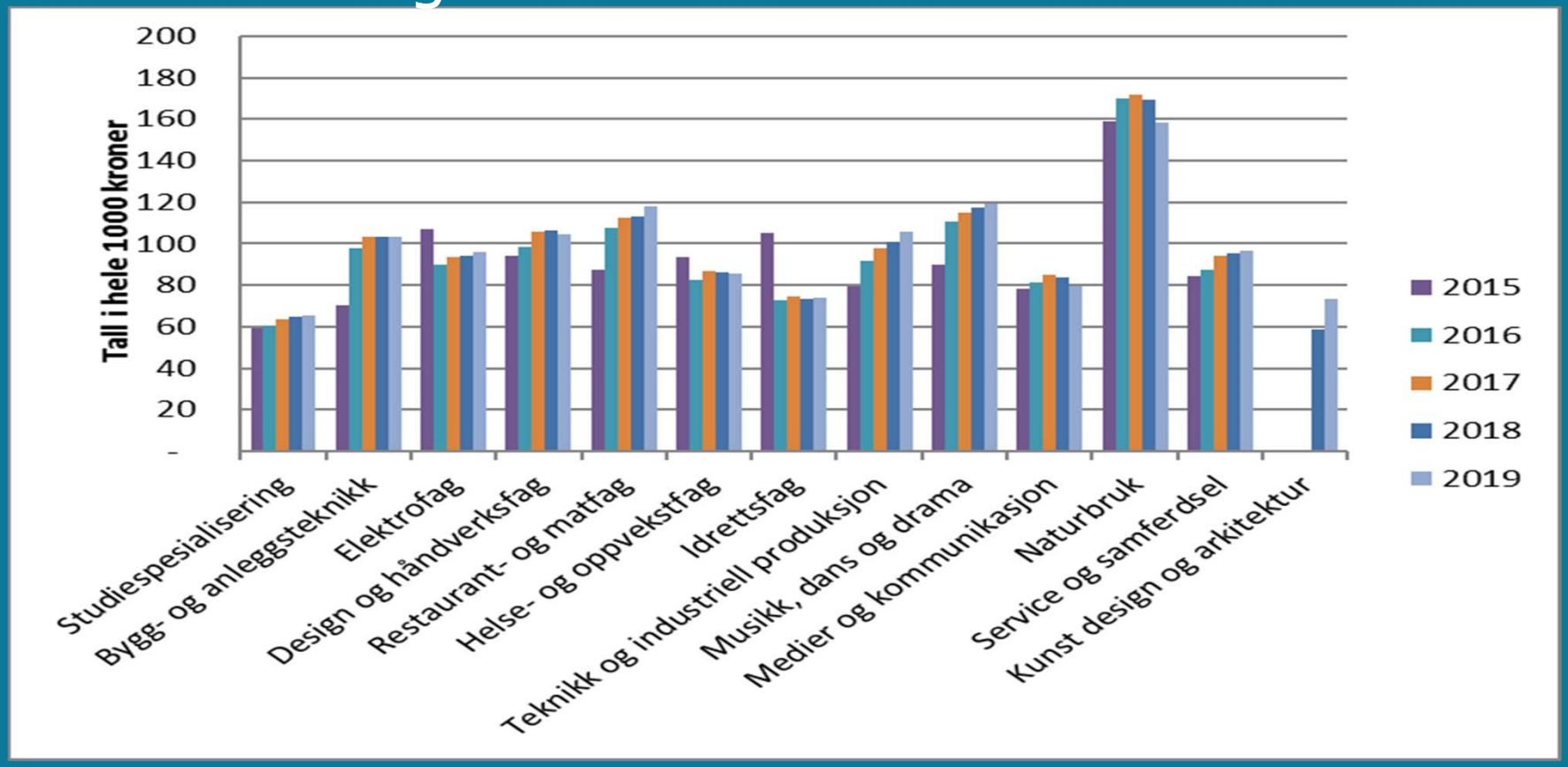

Kristne Friskolers Forbund

Videregående skole

- Spesialundervisningen føres på eget formål i KOSTRA
- KFF mener at beregningene er gjennomført etter oppskriften
- Utfordrende for naturbruk. KD viser til fisk, struktur, økt antall elever og feil føring i KOSTRA og sier dette:

Kunnskapsdepartementet ser at store endringar i satsane frå eit år til eit anna kan vere utfordrande, og vil fram mot statsbudsjettet for 2020 vurdere om det kan gjerast endringar i tilskottsmodellen
til frittståande vidaregåande skolar
for å hindre så store utslag.

Kristne Friskolers Forbund

Fagskolene

Flytting av grunntilskudd medfører derfor at fylkeskommunen som overtar tilskuddet får ansvar for å ivareta det nasjonale kompetansebehovet. Dette krever at det er tett dialog mellom de fylkeskommunene som er berørt og Kunnskapsdepartementet vil følge med på om det nasjonale behovet ivaretas på en god måte.
I den nye tilskuddsordningen har Kunnskapsdepartementet ikke lagt noen faglige føringer for hvilke fagskoleutdanninger fylkeskommunene kan finansiere.

(I brev fra KD til fagskolerådet datert 11. oktober 2018)

Kapitalkostander

Innlemming av friskolers kapitalkostnader i tilskuddsgrunnlaget.
Innst 12 S (2017-2018) til Prop 1 S (2017-2018): *«Stortinget ber regjeringen utrede grundigere hvordan kostnader til bygg kan innlemmes i tilskuddsgrunnlaget for friskolene, basert på kostnader tilsvarende det skoler og studieretninger i det offentlige har av kapitalutgifter, ..»*

Rapporten som følger Prop 1 S (2018-2019) sier det samme som i budsjettet for 2018. Konklusjonen er den samme. Fortsette med den ordningen vi har.

Dersom avskrivninger ikke trekkes ut vil det koste 270 mill kr.

Utgifter til spesialundervisning

- Svært mange melder om problemer med kommunal dekning av utgifter til spesialundervisning etter at friskoleloven ble endret (Prop L 78 (2016-2017).
- Friskoleloven § 3-6 sier nå følgende: *« …dekkje utgiftene til spesialundervisning i frittståande skolar på lik linje med offentlege skolar. Berekninga av midlar til spesialundervisning skal vere relatert til talet elevar med spesialundervisning. ..»*

- I Innst 367 L (2016-2017) : *«Stortinget ber regjeringen utrede grunnlaget for tildeling av ressurser til friskoler for spesialundervisning, samt ansvarsdelingen mellom hjemkommune og den enkelte friskole for å sikre en reell likebehandling av elever.»*

Kristne Friskolers Forbund

Rapport om dekning av utgifter til spesialundervisning i friskoler.

- KD presenterer 3 ubrukelige beregningsmodeller som ingen har etterspurt, men konkluderer med at modellene ikke er egnet.
- Deretter slår man fast at dagens ordning ikke bør endres nå.
- Det er vanskelig å se denne utkvitteringen som et svar på henstillingen fra komiteen, og den løser ikke problemet.

- KFF har tatt saken opp både med KD og med Udir.
- Vi har i denne sammenhengen fått innspill fra mange skoler.

Kristne Friskolers Forbund

K o m i t e e n mener private skoler kan utgjøre et viktig supplement til det offentlige skoletilbudet, og at de bidrar til å oppfylle foreldrenes rett til å velge en oppdragelse og utdannelse for sine barn som er i tråd med egen religiøs, moralsk og filosofisk overbevisning. Dette er en rettighet som er forankret i internasjonale konvensjoner, som FNs barnekonvensjon, FNs konvensjon om sivile og politiske rettigheter og Den europeiske menneskerettskonvensjonen.

(Fra innstillingen til budsjettet for friskoler, kap. 228, for 2018)

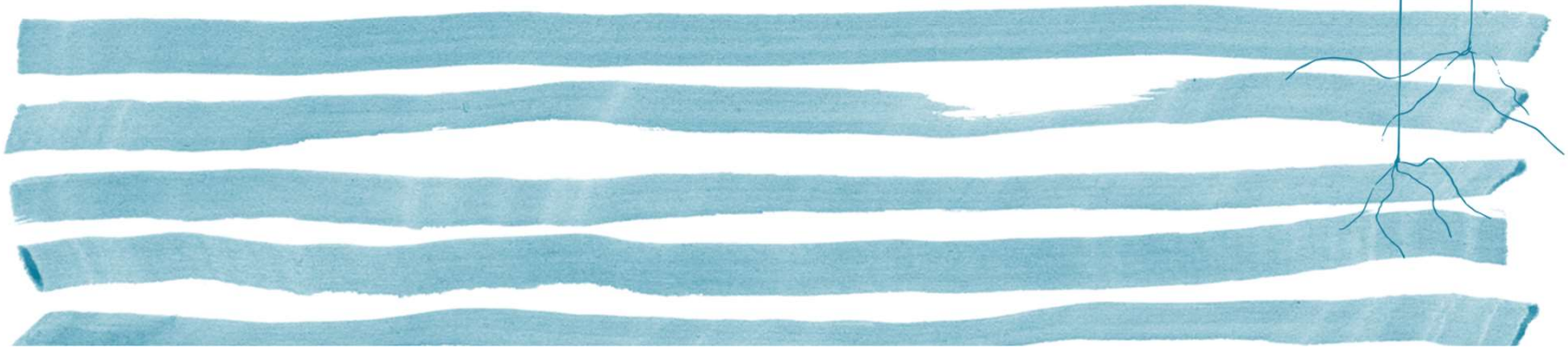

Kristne Friskolers Forbund

Brev fra KD i juni i år.

Verken organisasjoner eller trossamfunn har noe folkerettslig begrunnet krav på å drive utdanning for barn. I den grad den norske stat er forpliktet til å tillate etablering av livssynsskoler, anses denne forpliktelsen oppfylt ved at private skoler kan godkjennes etter opplæringsloven § 2-12. Saken her dreier seg om godkjenning for etablering og tilskudd etter friskoleloven. Departementet viser for øvrig til drøftelsene av disse spørsmålene i kapittel 4 i Ot.prp. nr. 37 (2006–2007).

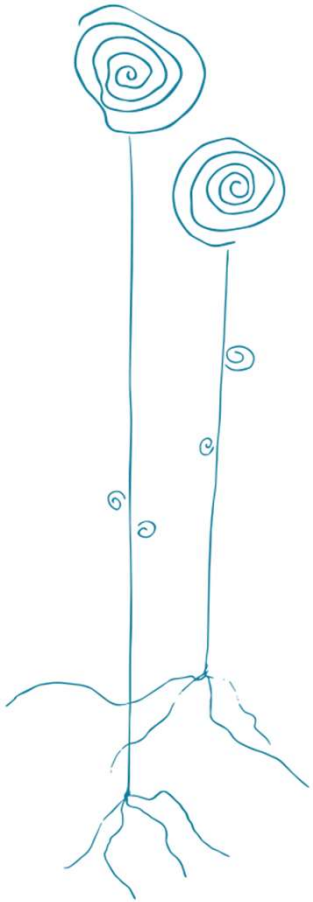

Ot.prp.37 (2006-2007) *(friskoleforliket)* viser til Ot. prp 43 (2005-2006) *(frysvedtaket)* når det gjelder menneskerettslige forhold.

Hvem styrer hverdagen vår?

- Politikere / byråkrater – 1 / 50
- Noe friere politisk rolle i Storting i forhold til regjering
- Det marginale – det som ikke gir stemmer - overlates til byråkratiet.
- «Vitenskapen har kolonisert vår livsverden» Vitenskap og ekspertise alene – grunnlag for det sekulære samfunnet.
- Dette samfunnet vedkjenner seg kun det målbare.
- Troen og dermed dens verdigrunnlag er flyttet til historien – «arven».
- Byråkratene og ekspertene er vår tids «presteskap», politikeren er lek.

Noen betraktninger

- Når kun det målbare blir verdigrunnlaget, reduseres politikk til administrasjon.
- Synet på mennesket som noe instrumentelt. Åndelige verdier med sine drivkrefter og motiver blir irrelevant.
- Behovet for kontroll øker.
- Avstand mellom praksis og beslutningsgrunnlaget blir større.
- Nye «sannheter» måles ut – individretter.

Hva kan vi vente

- Stadig større avvik mellom kristent verdigrunnlag av hva det sekulære samfunn vil akseptere.
  - Tilsettinger
  - Kontroll med trosgrunnlaget gjennom godkjenning
  - Mistenkeliggjøring av kristent verdigrunnlag og tro

Vi er de nærmeste til å vise at god utdanning bygges best på et fundament av tro og kristne verdier som bærer kunnskap og utvikling, de etiske utfordringene og fram for alt det enkelte mennesket.